

*Im. Ljubljana knjiznica
Real gimn.*

NAS GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev**

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne številke 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Ljubljana, pokrajinska uprava oddel. za soc. politiko. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Glavne hibe nove službene pragmatike.

Kakor smo že v prejšnjih številkah poročali, je gospod Jaša Prodanovič v »Srpskem Književnem Glasniku« obširno razpravljal o položaju državnih nameščencev v naši državi. Zadnji njegov članek je posvečen izključno le kritiki nove službene pragmatike, zato ga priobčujemo v celoti:

»Sedanji zakon o državnih uslužbencih je v nasprotju s čl. 136 ustave z dne 28. junija 1921. l. Po tem členu ustave bi moral biti zakon o civilnih državnih uslužbencih »donešen najdlje v roku dveh let po tem, ko stopi ustava v veljavo«. Toda zakon je bil podpisan šele 31. julija, torej mesec dni pozneje, kakor določa čl. 136. ustave. In takrat je postal šele pravomočen, a obvezno moč je dobil šele 1. septembra, torej še mesec dni pozneje. Ali to še ni vse. Uslužbenci imajo pravico do prejemkov po novem zakonu še mesec dni kasneje, to je 1. oktobra. Ali kdaj jih bodo dobili v resnici, tega nihče ne ve.

Toda tudi zakon o državnih uslužbencih je v protislovju. On je v protislovju z ustavo, a uredba o razvrstitvi uslužbencev je v protislovju z njim. Za uredbu je bil določen skrajni rok dveh mesecev od dneva, ko je bil objavljen zakon, to bi moralo biti do 1. septembra. Uredba ni izšla v tem zakonitem roku. Vidi se, da je danes postal običaj, da se določitve ustave uničujejo z zakoni, zakonske naredbe z uredbami, a uredbе postavljajo izven moči odločbe upravne oblasti.

Prva hiba, ki jo pokazuje zakon o drž. uslužbencih, je njegova nejasnost. Vsak zakon mora imeti jasne in precizne odredbe in ne sme imeti niti najmanjše dvomiselnosti, neodrejenosti in protislovja. Ta zakon je pa stiliziran tako, da se bo v njem težko spoznal celo strokovni pravnik, a kako uradniki, ki so brez pravnih nauk, a so primorani, da postopajo po njem. Za primer navajam le dva člena zakona. Po členu 11. so uvrščeni v 1. grupi I. kategorije samo predsedniki najvišjih pokrajinskih enot: državnega sveta, kasacijskega sodišča in glavne kontrole. V 2. grupi te kategorije so uvrščeni vsi člani teh enot in redni profesorji vseučilišč »z 20 leti službe, v številnih v penzijsko«. Za vse ostale uradnike se bo izvršila uvrstitve po posebni kraljevi uredbi, in to počenši od 1. grupe I. kategorije dalje. To pa znači, da se bodo lahko uvrstili v 1. grupo z onimi tremi predsedniki najvišjih sodišč, a iznad državnih svetnikov in članov kasacijskega sodišča in glavne kontrole tudi še drugi uradniki. Ali se je to zgodilo namenoma, da bi tudi ministrski pomočniki, generalni direktorji in morda celo načelniki po ministrstvih mogli nadkriliti po plači in činu one, ki so v najvišjih, neodvisnih sodiščih? Edini uradniki, katerim bi šel enak čin, so

poslaniki v tujini in predsedniki apelacijskih sodišč, toda te bi bilo lahko takoj uvrstiti v 1. ali 2. grupo, da bi se jim dal tako čin in položaj predsednikov ali članov najvišjih sodišč. Tako se bo lahko zgodilo, da bodo prišli iznad državnih svetnikov, doslej najvišjih uradnikov, administrativni uradniki, ljubimci ministrov in pristašev režima.

Drugi primer nejasnosti je v členu 248., v poslednji alineji, in sicer v zadnjem stavku. Tam je določeno za poslanike v tujini: »Oni imajo čin in položaj ministrov«. Ali se to nanaša tudi na plačo v iznosu letnih 96.000 dinarjev in na pravico, da se jim računajo leta, provedena v službi, petkratno? In če je tako, kateri uradniki še ostanejo razen njih, ki bi jih bilo treba s kraljevo uredbu razvrstiti v 1. skupino I. kategorije?

Zakon o civilnih državnih uslužbencih je sestavljen v istem duhu k a s t kakor je bil zakon pred šestdesetimi leti. Znana je stara indijska uredba z duhovniško in vojaško kasto, ali ne razumem, zakaj se danes, v dobi, ko govori ves svet o demokraciji in se jej približujejo tudi konservativne stranke, napravljajo odvajanje enih uradnikov od drugih. Za vse vrste uslužbencev morajo vendar veljati neka splošna načela, zlasti pa njih razvrstitev po činih, njih položaju in njihovih splošnih dolžnostih proti državi in narodu. Častniki, tako bi se reklo morda, so pripravljene žrtvovati svoje življenje za domovino. Ali pa niso dolžni storiti isto tudi drugi državljani in uradniki, ki so sposobni za armado? Ali je morda malo državnih uradnikov poginilo v prošlih vojnah? In na drugi strani, ali niso tudi taki častniki, ki so vso vojno dobo preživeli daleč proč od vsake vojne nevarnosti? Niti enega upravičenega razloga ni mogoče navesti za obrambo nerazmerja med oficirskimi in uradniškimi plačami, razen želje režima, da pridobi na ta način vodje oboroženega naroda za se. Ali sta znani pri nas dve stvari: prvič to, da samo slabi režimi poizkušavajo na takšen način pridobivati za se oficirje, in drugič, da takšno postopanje ni bilo nikdar uspešno, ker so predpostavljali oficirji, z malimi izjemami, svojo čast materijalnim režimskim nagradam.

A zakona ne preveva le duh k a s t, on je tudi r a z r e d n o opredeljen, ker ustvarja poseben, privilegiran uradniški razred: ministre in državne podtajnike. Ta razred naj predstavlja v naši demokratični zemlji neko vrsto aristokracije. Doslej niso bili ministri uradniki, temveč se jim je računalo čas ministrovanja tako, kakor da bi ga provedli v svoji redni službi, iz katere so prišli za ministre. Danes ni več tako. Ministri so sami sebe proglasili za uradnike in za neuradnike. Oni so uradniki samo, kadar je govor o plačah (člen 27.), o dokladah (člen 46.), o pravici

na ministrske penzije, ako so bili ministri leto dni (čl. 47.), o pravici na osebno penzijo, ako so bili ministri dve leti in so bili pred tem časom brez službe (čl. 139.), o pravici na rodbinsko penzijo, ako so bili tri leta ministri (čl. 144.), o pravici na petkratno zaračunavanje let v času ministrovanja (čl. 137.) itd. Za vse druge zakonske odredbe niso ministri uradniki. Zakon o njihovi odgovornosti je takšne prirode, da lahko nekaznovani gazijo i ustavo i zakone, da lahko oškodujejo državo moralno in materijalno ter poedine državljane, a za vse to ne pridejo na obtožno klopi, kaj še, da bi bili obsojeni — — — —

Izjemno visoke ministrske plače je mogoče razumeti in upravičiti. Ali povsem nepravilno je, da bi imel človek, ki je bil sedem let minister, dvakrat višjo penzijo, a ni bil prej niti en dan uradnik, kakor predsedniki državnega sveta, kasacijskega sodišča in glavne kontrole, ki imajo po 35 let državne službe. A minister, ki bi prišel iz svobodnega poklica na svoj položaj, bi bil po dveletnem ministrovanju v penziji enak s predsedniki najvišjih sodišč, ki imajo polnih 35 let službe. Ako bi prišel n. pr. gimnazijski profesor po petletni profesorski službi na položaj ministra in bi bil minister samo eno leto, imel bi pred dovršenim 35. letom svoje starosti enako penzijo kakor zgoraj navedeni najvišji uradniki po dovršenih 35. letih službe — — — —

Za takšne razkošne nagrade ministrom ni opravičb. Za ministre se ne zahteva nikake šolske kvalifikacije, niti kaka večja sposobnost, niti več moralne značajnosti. V neparlamentarnih monarhijah lahko prihajajo na položaje ministrov, in so tudi prihajali, ljubimci vladarjev s prav slabo inteligenco in popolno dvomljivo moralno. V parlamentarnih državah postanejo lahko ministri poslanci, ki se znajo prikupiti šefom parlamentarne večine, ali ki znajo ustvarjati parlamentarne intrige, katere jim krčijo pot k ministrovanju, ali se znajo priporočiti poslancem z običajni osebne narave. Oni se obneso samo v režimu ene parlamentarne večine. Kakor hitro pa postane ta večina manjšina, pada naglo njih vrednost. Nekateri od njih, kadar prestanejo biti ministri, niso sposobni za nič drugega kakor za poslance, a kadar izgube tudi poslanski mandat, niso nihče in nič. Politični veter ene vrste jih je dvignil na površino, a politični veter z druge strani jih je pometel z nje. In zakaj je treba tako lukrativno zasigurati za vse življenje mnogokaterega, katerega vrednost je precenjena v dveh ali treh letih partijskega zanosa in od skupščinske večine, ki postane lahko manjšina v narodu in ki je postala gospodar politične situacije na nedopusten način, kakor se je bilo dogajalo pri nas mnogokrat. Ali niso takšne odredbe kakar nalašč, da se ena ali druga politična stranka trudi na vse načine in z vso silo, da dobi oblast, da se na njej čimdlje ob-

drži in da čim večje število ljudi izmenja na ministrskih položajih, da bi le ti dobili penzijo državnih svetnikov ali celo še višjo? Izredne plače najvišjih uradnikov, ki so izrecno naštetih v členu 11., so odredene zato, ker ostajajo ti uradniki v službi do starosti tako, da, kadar dobe visoko penzijo, je ne morejo dolgo uživati. A pomislite na mlade ljudi, ki so postali ministri iz advokatov brez klijentele, privatnih zdravnikov brez pacientov, nezaposlenih privatnih inženirjev, in ki so bili ministri samo dve leti. Oni lahko dobe v starosti 32 let (ako so prišli za ministre kakor poslanci) ali tudi preje (ako so vzeti izven parlamenta) penzijo, enako penziji državnih svetnikov, in uživajo to penzijo 30 ali 40 let. In koliko se bo nabralo tako penzioniranih ministrov in državnih podtajnikov v teku nekoliko decenijev? Takšne odredbe o ministrskih penzijah ne bodo izzvale le srdite borbe med strankami za oblast, temveč bodo razvile v omladini tudi arivistični duh. Mnogi izmed izšolanih ljudi bodo koncentrirali vso svojo moč v to, da bodo uporabljali vsa sredstva, po katerih bi prišli do poslanskih mandatov in da odtod poskočijo na ministrske položaje. Vse politično življenje bo razrito z intrigami, spletkami, dvorjenjem, demagoštvom, nečastnimi pogodbami, nedopustnimi obečani, nemoralnimi sredstvi, kako da bi se preje prišlo na ministrske položaje in se pridobilo pravo do največje penzije. A državni bidže bo natrpan in preobložen z gomilo mladih penzionerov, ki so odslužili svoj eno- ali dvoletni ministrski rok.

Vsega tega ne bi bilo potreba za ljudi prave vrednosti. Ako so došli na ministrske položaje iz svobodnih poklicev, naj se tje vrnejo, in tam se jim bo godilo boljše kakor pred ministrom, ker bodo imeli nove, dopustne vezi in bodo imeli od strani državljanov večje zaupanje. O tem imamo v našem javnem življenju dovolj dokazov. Ako so prišli za ministre sposobni uradniki iz nižjega položaja (profesorji, sodniki, zdravniki, inženirji), bi se v zakon lahko uneslo, da se jim da po enem ali dveh letih ministromu eno skupino več, a po treh ali več letih ministromanja tudi dve skupini, toda nikdar ne bi smeli dospeti do čina državnih svetnikov. To bi bilo največ, kar bi se bilo moglo učiniti za ministre iz uradniških vrst.

(Dalje prihodnjic.)

M. Röchl:

Junaku dolžnosti.

Presenetilo in pretreslo nas je vse, ko smo 22. novembra t. l. doznali, da so sojenice neusmiljeno pretrgale nit življenja najboljšemu med nami poštnimi nameščenci, ko je nenedoma ugasnilo življenje dragemu tovarišu in predstojniku, poštnemu uradnemu ravnatelju

ALOJZIJU GREGORICU.

Tiho, skromno in neopaženo je bilo njegovo življenje.

Rodil se je 18. maja 1870 v Loškem potoku. Ker je bil odprte glave, so ga poslali v ljubljansko gimnazijo, katero je z uspehom dokončal in vstopil nato v semenišče. Radi bolehnosti pa je zapustil semenišče ter leta 1892 vstopil kakor praktikant v pošto službo pri glavni pošti v Ljubljani. Pri imenovanem uradu je služboval do leta 1907, ko je bil imenovan poštnim kontrolorjem v Pulju, kjer je ostal skoraj do prevrata.

V službi nad vse vesten in vsestransko uporaben uradnik, se je udeleževal posebej v brzojavni in telefonski stroki in bil že v Pulju predstojnik brzojava in telefona. Ni potreba biti poseben poznavatelj imenovane stroke, ker je vsakomur jasno, kako važna je brzojavna in telefonska služba v občeh in v vojnem pristanišču pa še posebej. To važno in odgovornostno polno službo je vodil tudi med svetovno vojno vestno in vzorno. Ce-

lita je vedela to njegovo odlično službovanje tudi bivša uprava, ker ga je radi tega odlikovala. Baš to vestno službovanje pa mu je nakopalo že tedaj težko bolezen, katero pa je njegova sicer krepka narava premagala.

Želel si je vedno zopet služiti doma v svoji ožji domovini in je prosil za premestitev v Ljubljano. Tik pred prevratom je bil premeščen k glavnemu poštnemu uradu v Ljubljani. Kot zvest sin matke Slave je s ponosom zrl po prevratu na osvobodeno in ujedinijeno domovino in hitel je, da ji posveti vse svoje moči.

Neumorno je delal v uradu, neutrudljivo poučeval poleg tega še v strokovnih tečajih in pomagal vzgajati naraščaj poštne in brzojavne stroke. Sicer strog v službi in šoli, pa je znal svojim podrejenim in gojencem biti ob pravem času tudi mehak in kdor ga je rabil, da mu pomaga v zadregi in ga zaščiti v potrebi, ta ga ni zaman iskal. Preosnove in preuredbe poštne in brzojavne stroke se je udeleževal z vso vnemo in v ta namen izgovoril in zapisal tudi marsikatero krepko navzlic temu, da mu jo ne štejejo v dobro.

Naravno, da se je živo zanimal za stanovsko in uradniško vprašanje in na njemu lastnem, izrazito krepkem, jeklenem slogu smo ga dostikrat spoznali kot umnega pisca in kritika v stanovskih listih — tudi med vrstami N. Gl.

Odločno naprednega mišljenja, pa je bil vse skozi tolerant in priznal vsakomur njegovo vrednost, dasiravno ga je žalostila do dna srca naša strankarska razbrzdanost.

Vseskozi skromen, pa ni poznal skromnosti nasproti lastni osebi. Točno spolnjevanje dolžnosti kot uradnik svoje stroke in kot šef oddelka, mu je bila glavna zapoved. Dasi ga je že dolgo sem mučila dušljiva bolezen, je vztrajal krepko na svojem odgovornosti polnem mestu. Videli smo ga prihajati sicer zmučenega v urad, a njegovo lice ni kazalo utrujenosti, kazalo je pač odsev notranjega zadovoljstva nad vršitvijo dolžnosti. In kakor junaku, ki pade na braniku svoje drage domovine, je tudi njemu tvorila zavest zadoščenja ono blaženost, katera mu je sijala z bledega lica še trenutke njegove zadnje večerne službe, s katero je dokončal svoje neumorno delo v prid domovine in javnosti, ter se vlegel poslednjikrat k zasluženemu večnemu počitku... Junak dolžnosti! Nam vzor — Tvojim manom pa večni spomin!

Naše zadrage in davek na poslovni promet.

Z zakonom o nabavljalnih zadrugah drž. nameščencev z dne 5. decembra 1920 so bili drž. nameščenci, namesto da so se jim povišali službeni prejemki, preukrenjeni na pot samopomoči s tem, da so bili prisiljeni ustanoviti nabavljalne zadrage, katere naj jih rešijo iz bednega stanja. Ideja sama je bila dobra, ali za zadrage bi bila to za enkrat še pretežka naloga. Zadrugištvo je res sredstvo, ki je v stanu nuditi svojim pripadnikom pomoč, zahteva pa za dosego tega namena celih ljudi, ki imajo dovolj smisla zanj in dovolj zavednosti in čuta za skupnost. Teh čednosti pa drž. nameščenci še dolgo ne bodo imeli dovolj, kar ni nobeno čudo, saj so začetniki na tem polju. Da bodo težkoče v tem oziru in da zadrage ne bodo mogle delati takoj v pričetku čudežev, je vedela tudi vlada, zato jim je zagotovila z gornjim zakonom posebne ugodnosti, katerih pri nas še druge zadrage nimajo. Med drugimi ugodnostmi, ki jih nudi zakon našim zadrugam v svrhu boljšega in lažjega uspevanja, navaja čl. 78. cit. zakona tudi, da so nabavljalne zadrage oproščene davkov in vseh doklad na poslovanje, glavnico in dohodke. Ta oprostitev bi pomenila za naše zadrage res neko oporo, s katero bi se dalo ob istočasnem izkoriščanju in uživanju vseh drugih,

zakonito zajamčenih ugodnosti (prevozne olajšave na železnici) in pri skrbnem in vestnem gospodarstvu spraviti na trdno podlago in do zaželjenega viška, na katerem bi lahko bile kos svoji nalogi in svojemu določenemu namenu. Takega pomena za naše zadrage bi bila ta oprostitev seveda le, ako bi se dejansko izvajala. Pa pri nas Slovencih je tudi tu, kakor povsod, že ta slabost, da hočemo biti bolj papeški kakor je papež sam, zato nam žilica ne da miru, dokler si vseh dobrot in ugodnosti, katere nam zakon nudi, sami ne pokvarimo.

Že leto dni se morajo boriti naše zadrage v Sloveniji z našimi davčnimi oblastmi proti neosnovanim zahtevam, da plačajo davek na poslovni promet, ker stoje naše davčne oblasti na stališču, da so zadrage po čl. 78. zakona o nabavljalnih zadrugah drž. nameščencev oproščene davkov na poslovanje, kapital in dohodke, ne pa tudi davka na poslovni promet.

Znano je že vrabcem na stregi, da je postopanje davčnih oblasti v Sloveniji pri izterjevanju davkov izmed vseh pokrajin v državi najbolj rigorozno, ali da bodo iskale svoj obolus tudi pri naših zadrugah kljub zakonu, ki jim tega ne dopušča, to nam ne gre v glavo. Vemo, da so se držale naše davčne oblasti doslej vedno le suhe črke zakonov, brez ozira na njihov smisel in zdrav človeški razum, ali bile so vsaj toliko pravične in zmerne, da so se s svojim neusmiljenim delom ustavile tam, kjer jim je zabranil nadaljni pohod zakon. Sedaj pa smo pripluli srečno tako daleč, da državne davčne oblasti v Sloveniji same ne spoštujejo več obstoječih državnih zakonov in zahtevajo davek tudi tam, kjer jim po zakonu ne gre, in sicer po tako jasnem zakonu, kakor je ravno zakon o nabavljalnih zadrugah.

Kaj je davek na poslovanje, kapital in dohodke, kje obstoji, kdo ga plačuje in kdo ga je oproščen in kaj je davek na poslovni promet, od česa se ta davek plačuje, ako ne od poslovanja, kapitala in od dohodkov, to vse so stvari, o katerih naše davčne oblasti nimajo časa premišljevat, ker se jim mudi, da iztisnejo čim večje vsote denarja tudi iz uboge, do kosti izmозgane pare drž. nameščencev samo, da prednačijo v izmозgavanju pred drugimi pokrajinami v državi. To je njihova bolezen, ki ima svoj izvor v nagradah, katerih so posamezni organi davčnih oblasti baje deležni v procentih po višini izterjanih davkov. Drugače si tega ne moremo predstavljati, ker bi sicer morali že iz tovariške in stanovske solidarnosti z drž. nameščenci zadrage podpirati in jim kolikor mogoče pomagati k lažjemu in boljšemu uspevanju, ne pa ovirati njihovega dela, katero je v korist tudi njim samim. Toliko stanovske zavednosti od vodilnih davčnih uradnikov bi se že smelo pričakovati. Ako pa jim je ta čednost res tako nedostopna, potem je naiman, kar moramo zahtevati, to, da kot funkcionarji davčnih oblasti spoštujejo obstoječe in veljavne zakone tudi, ako predpisujejo ti zakoni nekaj, kar morda nasprotuje njihovim osebnim nazorom...

Ako jim dalje čl. 78. zakona o nabavljalnih zadrugah ni jasen dovolj in jim vzbuja dvom, da so zadrage po tem členu oproščene tudi davka na poslovni promet, ali pa, ako so tudi po svojem preudarku popolnoma prepričane, da po tem členu zadrage tega davka niso oproščene, potem bi bila po vsej logiki in po nekdanji praksi njihova dolžnost, da povzročijo od zakonodajne oblasti, ki je zakon o nabavljalnih zadrugah izdelala, da se izda uredba, ki naj poda v tej zadevi točna pojasnila, po katerih se imajo raynati potem vsa davčna oblastva, vse zadrage cele države in njihov Savez v Beogradu, ker je tako zakon o nabavljalnih zadrugah kakor zakon o davku na poslovni promet veljaven za vso državo

in ne samo za Slovenijo. Nikakor pa ne gre, da bi tolmačila zakon o nabavljajnih zadrugah, ki je veljaven, naglašan ponovno za vso državo, davčna oblast za Slovenijo sama po svoje in da bi veljalo to tolmačenje, najsi po pravilno ali nepravilno, končno veljavno samo za Slovenijo, med tem ko ga tolmačijo davčne oblasti na Hrvaškem, v Bosni, Srbiji in vseh drugih pokrajinah zopet po svoje in povsem drugače. To bi bilo proti sami ustavi, po kateri so vendar vsi državljani, **neizvzemši Slovence in še posebej drž. nameščence**, pred zakonom enaki.

Rešiti bi se imelo torej za vso državo najprej načelno vprašanje, ali so nabavljajne zadruge po čl. 78. zakona o teh zadrugah oproščene tudi davka na poslovni promet ali ne, ker so naše iznajdljive davčne oblasti že to vprašanje iztaknile in šele po negativni rešitvi tega vprašanja po zakonodajni oblasti bi bile davčne oblasti upravičene pristopiti k uporabi zakona o davku na poslovni promet tudi pri naših zadrugah. To pa se ni zgodilo, ampak predpisuje in zahteva se davek na poslovni promet enostavno samo v Sloveniji in naj se po mnenju naših davčnih oblasti rešujejo tozadevni spori med zadrugami in davčnimi oblastmi posamezno od primera do primera. Tako postopanje se mora najodločneje zavrniti, ker ni v skladu z obstoječimi zakoni in vsled tega ni v interesu državne uprave. Nastal bi kaos, v katerem bi plačevali nabavljajne zadruge v nekaterih pokrajinah davek na poslovni promet, v drugih pa bi bile zadruge tega davka oproščene, kar bi seveda zelo »blagodejno« vplivalo na propagando narodnega in državnega edinstva.

Vsled tega apeliramo na finančno delegacijo v Ljubljani, da uvaža stvarne razloge, ki silijo, da se to vprašanje načelno reši za vso državo in da ustavi dotlej predpisovanje tega davka našim zadrugam. Zadruge pa, katere dobijo od davčnih oblasti plačilni nalog za davek na poslovni promet, **se pozivajo, da vložijo takoj v predpisanem roku proti plačilnemu nalogu priziv in da ne plačajo tega davka do končne rešitve priziva.** Od generalne direkcije neposrednih davkov oziroma od finančnega ministrstva v Beogradu pa pričakujemo, da bo izdalo za vso državo končno veljavno odločbo, ki bo v prilog nabavljajnim zadrugam, ker brez oprostitve od davka na poslovni promet naše zadruge eo ipso niso oproščene od davka na poslovanje, kapital in dohodke in bi bil čl. 78. zak. o nab. zadrugah za nje popolnoma iluzoren, ker je nemogoče plačevati davek na poslovni promet drugače, kakor od poslovanja, kapitala in dohodkov.

Zadrugar v B.

Vestnik.

POZIV! S plačilom naročnine je v zamudi dobri dve tretjini vseh gg. naročnikov! Dolg na naročnini znaša z 31. decembrom t. l. nad 70.000 kron. To je svota, ki bi morala biti že davno vplačana. Kako naj uprava krije stroške tiska, če razpolaga z naročnino le na papirju, v blagajni pa vlada suša! Tak položaj je nevzdržen. Časniškarski odsek je v svoji seji dne 22. tm. sklenil, da so vsi zaostanki izterjati in pooblastiti upravo, da list ustavi, če zamudniki ne store svoje dolžnosti in ne poravnajo dolžne naročnine. Jasno je, da upravi ne bo preostajalo drugega, kakor poslužiti se danega ji pooblastila in list ustaviti ter predlagati O. Z., da sklene likvidacijo. Povsem gotovo pa je, da bodo morali zamudniki v tem slučaju v najkrajšem času poravnati svoje obveznosti. Z odlašanjem plačila dosegli bodo edino le to, da ugonobe list, ki ga bo potem težko še kedaj oživiti. Uprava in uredništvo sta se resno trudila in storila vse, kar je bilo v njuni moči, da vzdržita list; če jima to ne uspe, ne bo njuna krivda, marveč krivda onih, ki vkljub opetovanim nujnim pozivom in prošnjam uprave niso storili svoje dolžnosti, kakor bi jo morali. Neumevno nam je, da je med naročniki zelo veliko takih, ki prejemajo list že po več let, a so gluhi in slepi za vse opomine na plačilo. Ti bodo gro-

bokopi našega glasila; če si štejejo to v posebno zaslugo in čast, jih za to ne zavidamo! Žal pa nam je za one g. naročnike ki so vršili in vrše svoje dolžnosti do lista točno, pa bodo ostali vsled malomarnosti onih vendar brez svojega glasila. V zadnjem trenutku pozivamo vse, ki so z naročnino v zamudi, da store svojo dolžnost in nam nakažejo dolžno naročnino. Vsem, ki so karkoli v zamudi, označili smo danes poleg naslova svoto, ki bo z dnem **31. decembra 1923** na dolgu. Pri pominjamo, da so všteta vsa dana plačila in značijo zabeležni zneski svoto, ki bo z 31. decembrom 1923 po odbitku vseh danih plačil še na dolgu. Nujno prosimo vse, da izvolijo to vpoštovati in nam dotične zneske čimprej nakazati. Res je, da je gnoten položaj nas vseh naravnost obupen, res pa je tudi, da more temu obupnemu stanju odpomoči le trdna organizacija, ki more in mora v dosego tega cilja dobiti tudi gnotnih sredstev. Pripomoči ji do teh pa je v prvi vrsti dolžnost nas samih. Stanovska dolžnost vsakega tovariša je, da v kljub vsemu žrtvuje v skupno korist vsaj malenkostno naročnino lista. Ko bi vsi naročniki točno plačevali naročnino, ne da bi se bilo treba upravi boriti neprestano s težkočami, ki groze list upropasti in ga bodo upropastile, če gg. naročniki nemudoma ne store svoje dolžnosti. Prijadrali smo vsled nerednega plačevanja tako daleč, da ne moremo več kriti stroškov tiska sproti. Primorani smo radi tega ponovno in z vsem povdarkom apelirati na vse gg. tovariše — naročnike, da nam brez vsacega odlašanja nakažejo že davno zapadlo naročnino. Ker imajo nekateri na dolgu po 300 K in več in ker vemo, da tako svoto vsak težko utrpi, nimamo ničesar proti temu, če nam nakaže tudi manj, ostanek pa v obrokih. Pozivamo torej vse, da se končno vendar vzdramijo in poravnajo svoje obveznosti, ker sicer upropastijo list!

† **Alojz Gregorič.** 22. septembra je umrl, zadet od srčni kapi, gospod Alojz Gregorič, poštni uradni ravnatelj v Ljubljani, star 53 let. Sredi dela ga je zalotila smrt. Bil je zvest tovariš, neumoren delavec. Tudi »Naš Glas« zadene z njegovo smrtjo težka izguba, ker mu je bil marljiv sotrudnik. Bodi mu ohranjen med nami lep spomin!

Disciplinska sodišča. V smislu čl. 167, zakona o civilnih uradnikih so disciplinska sodišča z gotovimi izjemami upravna sodišča. Za Slovenijo obstoja upravno sodišče v Celju, ki je po tej določbi disciplinsko sodišče I. stopnje. Za vsako disciplinsko sojenje treba je postaviti v mislu člena 176 zakona, disciplinskega tožitelja, ki mora biti pravnik in službovati na sedežu sodišča. V tem pogledu smatramo je zakon precej pomanjkljiv in bo treba tozadevno remediure. Celje samo kot mesto z 7000 prebivalci, ima le mal stalež konceptnih uradnikov, ne oziroma se na to, da nekatere stroke sploh nimajo pravno izobraženih uradnikov, ali pa jih imajo in se ti nahajajo v centralnih uradih. Težkoče so se pojavile v tem, da bo teh par konceptnih uradnikov le s težavo poleg svojega rednega dela zmagovalo obilico disciplinskih spisov in se udeleževalo razentega še razprav. V slučaju tedaj, da ostane upravno sodišče v Celju, bi bila najenostavnejša rešitev ta, da bi se postavilo enega pravnikar kot stalnega disciplinskega tožitelja za vse stroke uradništva v staležu osebja upravnega sodišča. Disciplinski tožitelj bi moral biti seveda v svoji službi popolnoma neodvisen. S tem bi odpadlo postavljanje disciplinskega tožitelja potom nadrejenih oblasti, ki mora biti za vsak slučaj osebje odrejen, odpadlo pošiljanje spisov posameznim oblastvom in disciplinskemu tožitelju. Slednji bi bil vedno na mestu in bi bila na ta način možnost, da se disciplinske zadeve pospešijo. Umesno bi bilo, da se v tem vprašanju uradniške organizacije izjavijo in stavijo, predno izide odredba, ministertvu v tem smislu predloge. **D. S. F.**

Kdo ima pravico do skrajšanega službenega roka pri vojaki? Normalna službena doba (polni rok traja po novem vojnem zakonu 18 mesecev za vse vrste orožja razen za mornarje, ki služijo dve leti. Skrajšan rok pa je določen na 9 mesecev (prej 12 mesecev). Pravico do skrajšanega roka imajo v smislu čl. 49 zakona o ustroju vojske sledeči: 1. Dijaki, ki dovrše najmanj 6 razredov srednje šole, ako po devetih mesecih vojaške službene dobe napravijo skušnjo za rezervnega častnika. Kdor te skušnje ne napravi, služi 14 mesecev. Bogoslovci, ki hočejo prevzeti ti duhovniško službo, služijo šest mesecev kot bolničarji. 2. V družinah, kjer se potrdi prvi sin,

čigar oče še živi in če so ostali sinovi mlajši od 17 let, služi ta prvenec skrajšan rok, naslednja dva brata pa polni rok. Če pa ima prvenec nad 17 let starega brata, tedaj služita oba polni rok, tretji pa služi skrajšan rok. 3. Skrajšani rok služijo tudi oni, ki se sami hranijo, ali ki so samci ter so podedovali poljedelsko posestvo ali obrat, ki ga osebno obdelujejo ali vodijo. 4. Rekrut, kateremu sta v vojni od 1. 1912 do 1920 padla ali umrla za ranami pridobljenimi v vojaški službi, dva rodbinska člana, služi tudi skrajšan rok. Ta določba velja do leta 1938.

Stara pesem. Pod tem naslovom je napisal zadnji Uč. Tovariš sledeče vrstice: Lansko leto so nas imeli za norca ravno tako kakor letos. Najprej so bile obljube za 1. december, potem za Božič, nato za 13. plačo 1. januarja in slednjič smo bili prejeli sredi marca povišico, ki ni bila več povišica in pomoč, ker je narastla gradinja že daleč čez dohodke. Letos gremo enako pot. Obljub smo siti do grla; **ne besed, denarja potrebujemo.** 1. decembra se mora izplačati predujem. Tudi drugi stanovi že nevoljno gledajo beštvo državnih nameščencev.

Upravno sodišče v Celju je pričelo poslovati 20. novembra 1923. Glasom čl. 167 nove službene pragmatike je upravno sodišče tudi disciplinsko sodišče I. stopnje za civilne državne nameščence.

Vabilo

na

redni občni zbor

„Samopomoči“, gosp. zadruge javnih namešč. in upokoj. v Cerknici r. z. z. o. z.

ki se bo vršil, dne 16. decembra 1923 ob 1/2. uri popoldne v prostorih davčnega urada v Cerknici.

DNEVNI RED:

- 1.) Poročil načelstva in nadzorstva.
- 2.) Čitanje revii ijskega poročila.
- 3.) Odobritev računskega zaključka od ustanovitve do 29. maja 1923.
- 4.) Določitev nagrad.
- 5.) Sklepanje o likvidaciji zadruge.
- 6.) Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti ob določeni uri, se vrši občni zbor pol ure pozneje ob vsakem številu navzočih.

Načelstvo.

Najcenejše stare in nove

PISALNE STROJE

kakor tudi vse potrebšline pri

L. Baraga

Ljubljana

Ljubljana

ŠELENBURGOVA UL. 6/1
Mehanična delavnica (popravljalnica)

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

Poravnajte naročnino!

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« je daroval g. Ivan Kervina, carinski revizor v Subotici, Bačka, 200 K, nakazal naročnino za leto 1924 in pridobil novega naročnika g. Mijo Demarko, carinika v Subotici, ki je tudi daroval za tiskovni sklad 40 K. Srčna hvala obema gospodoma tovarišema; naj bi njun zgled vplival tudi na druge posebno pa na zamudnike z naročnino. — Uprava.

Kje vendar živimo? »Nova pravda« poroča: minister saobračaja dr. Velizar Janković je obiskal 20. tm. ljubljanske železničarje. Karakteristično je to, da ga je spremljal po drž. upravi južne železnice pravi pravcati uniformirani žandar, ki ga je čakal na hodniku pred vsakimi vrati. — Mora pa že imeti presneto slabo vest ta gospod minister, ki si jemlje na posete svojega

uradništva orožniško asistenco! — Res, dales smo prišli!

Potne in selilne pristojbine, organov finančne kontrole. Sestavil Anton Česnik, komisar finančne kontrole v Ljubljani. Ta knjižica je namenjena v prvi vrsti finančni kontroli, vendar jo toplo priporočamo tudi drugim državnim nameščencem, ker grede uradnikom finančne kontrole enake potne pristojbine kakor drugim državnim uradnikom in so selilne pristojbine vseh državnih nameščencev enake. Knjižica obsega vse sedaj še veljavne uradbe in naredbe iz leta 1804 do vseh odločbo ministrskega sveta z dne 1. oktobra 1923 o zvišanju pristojbin. Cena 15 dinarjev ni pretirana in se vsakomur nakup knjižice izplača. Dobiva se pri založniku J. Blasnika nasledniki v Ljubljani in po knjigarnah. — Knji-

žica je izredno pregledno sestavljena, naredbe so raztolmačene tako poljubno, da se vsakdo spozna v njih. Zato knjižico kar najtopleje priporočamo.

Opozorjamo, da se je tvrdka I. Maček, stara priznana solidna trgovina z oblekami, preselila v poslopje Pokojninskega zavoda na Aleksandrovi cesti št. 2, kjer prodaja še nadalje po izdatno znižanih cenah.

Čevlje kupujte od domačih tovarov tvrdke Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko«, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno, Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Barva, kemično čisti in pere vse tovarna

Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip 4-6.

Za nakup

kuhinske opreme, posteljnih vložkov, železnih postelj, priprave za vkuho sadja, pohištvenih okovov in druge železnine se priporoča

FRAN ŠTUPICA

veletrgovina z železnino in poljedelskimi stroji, zaloga smodnika in razstreljiv v Ljubljani, Gospesvska cesta št. 1.

Priporoča se

I. ČERNE

Ljubljana, Dunajska cesta 28

Zaloga pohištva in tapetništvo.

Priporoča se cenj. občinstvu špecerijska trgovina

Leskovic & Meden

LJUBLJANA, Jurčičev trg št. 1.

JOSIP OLUP

Trgovina z manufakturnim blagom in z oblekami domačega izdelka.

Ljubljana.

Stari trg št. 2. in

gostilna pod Trančo.

Toči pristna dolenska in štajerska vina. Preskrbljeno za mrzla in gorka jedila.

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem pisarniškimi in šolskimi potrebščinami

Karol Till,

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

(lastnik Gruber in Pokover).

Prvovrstno blago in zmerne cene.

Priporoča se modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Gostilna pri „Sokolu“

Pred škofijo

Pristna dolenska in štajerska vina. Vsak čas gorka in mrzla jedila. — Nizke cene!

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofije številka 19.

Najnižje cene!

Solidna intočna postrežba!

Popravila, preobleke

Oblačilnica za Slovenijo I. Z. Z. O. Z.
v Ljubljani.

Zaloga manufakturnega blaga! Prodaja na drobno: Stritarjeva ulica št. 5. in Dunajska c.

Oglejte si pred nakupom!

Najmodernejša kavarna in restavracija

„EMONA“

v palači Ljubljanske kreditne banke

LJUBLJANA

DUNAJSKA C.

Za obilen obisk se priporoča restavrater **JAN FIALA.**

Za nakup manufakturnega blaga se priporoča tvrdka

R. Miklauc Ljubljana

Lingerjeva ulica — Pred škofije št. 3.

V zalogi se vedno nahaja velika izbira volnena, suknena in perilnega blaga za obleke, bela tkanina za perilo in postelje izvrstne kakovosti, cvilil za žimnice, garniture, šivane in flanelaste odeje, srajce, predpasnike, nogavice itd.

Prijazna postrežba in znane ugodne cene.

Perje in puh

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg 8.

Velika izbira otroških vozil, dvokoles in šivalnih strojev po ceni.

F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28.

Sprejemajo se v polno popravo za emajliranje z ognjem in ponikljanje dvokolesa, otroški vozilki šivalni in razni stroji.

„TRIBUNA“

Tovarna dvokoles in otroških vozil. Ljubljana, Karlovska cesta 4. — Zvonarska ulica 1.

Nabavljalna zadruga

Javnih nameščencev in vpokojencev v Ljubljani

Prodaja svojim članom razno špecerijsko in kolonijalno blago po znižanih cenah.

Tvrdka Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

priporoča najboljšo šivalno stroje „Gritzner“, potrebščine za šivilje in krojače, modno blago in galanterijo.

„Pri nizki ceni“ **IGN. ŽARGI**

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter perilom in kravata na debelo in drobno.

Največja zaloga potrebščin za krojače in šivilje.

„Gostilna pri „Kolovratu“

Ljubljana, Pred škofije št. 14.

Toči najboljša pristna štajerska (ljutomerska) in dolenska vina. Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago. Cene zmerne, postrežba točna.

Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj.

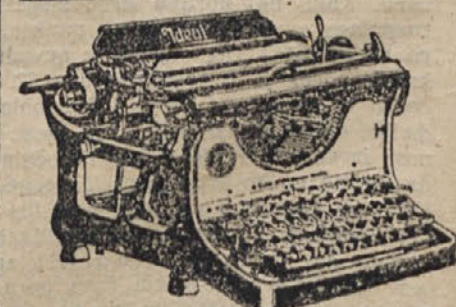
L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo

dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Pisalni stroj „IDEAL“ modela C

najmodernejšo konstrukcijo.

Razkazovanje brezplačno.

The Rex Co

LJUBLJANA, Gradišče številka 10.